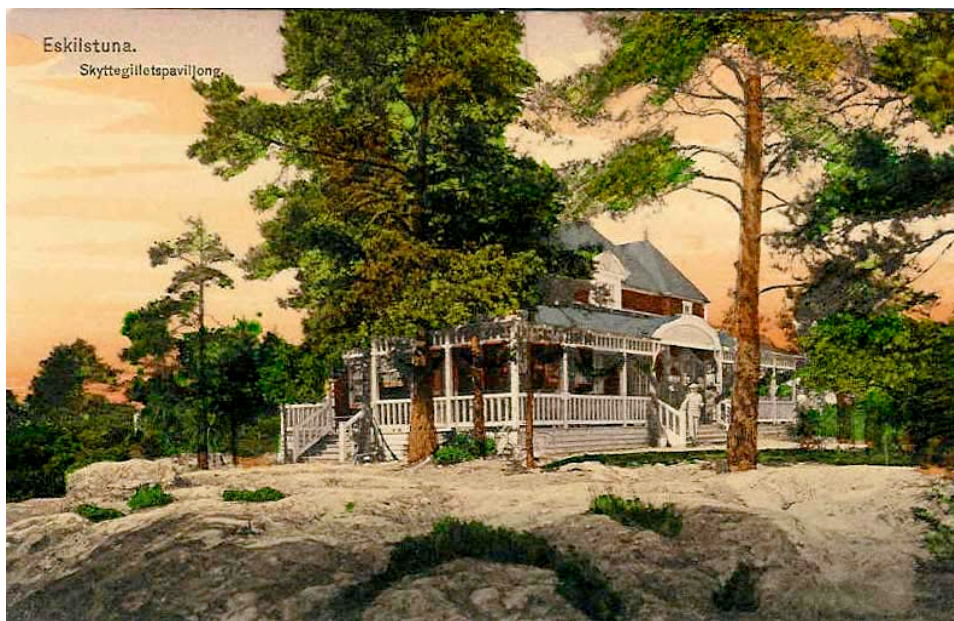

Eskilstuna Skytteförening 150 år - några skytteminnen

**En uppsats tillägnat "Eskilstunaskyttet"
tecknad
april 2011**

Claes-Göran Roos

Ingress

När vi nu begår Jubileumsåret (2011) så kan det vara på sin plats att se tillbaka något på de 150 åren, på jubileumsåret 1961 samt även att berätta något om åren däromkring.

Uppsatsen är ingen löpande historik om "Eskilstunaskyttet" utan ett axplock ur de 150 åren.

Då det mesta skrivits ur minnet kommer den uppmärksamme läsaren förstås att kunna konstatera vissa brister och direkta felaktigheter, - detta till trots så är det författarens förhoppning att den ärade läsaren ändå skall finna noteringarna läsvärda.

Om Eskilstunaskyttet finns idag ingen egentlig litteratur förutom Lars Jernbergs verk från 1941 samt två minnesskrifter, ESF Jubileumsskrift från 1961 samt Södermanlands Fältskytteförening 1903 - 1928.

Stadshuset 5/1-4/1 Skyttefronten.

ESKILSTUNA är utan tvekan en av våra märkligaste skyttestäder. Skulle man döma efter partifärgen i stadsfullmäktige, så hör ju staden till de allra rödaste i Sverige, men stälstadens arbetare ha alltid haft en viss klockarkärelek till skyttet. Inte ens under försvarsolustens dagar klipptes banden av helt, och skytteföreningens sekreterare har i många år burit den enkla titeln "arbetare".

Nu har eskilstunaskyttarna och särskilt deras nestor, kronokassör Lars Jernbergh, samlat krafterna till en ståtlig minnesskrift, "Eskilstunaskyttet genom tiderna". Dess utstyrelse är i lyxigaste laget, men man får väl anta, att Öberg & Son debiterat det mesta på sitt eget reklamkonto. I varje fall är det ett nöje att bläddra i skriften, som omspannar 80 års händelser. År 1865 räknade man 300 medlemmar, hela 6 proc. av befolkningen, men sedan stod det stilla. Eskilstunaskarpskytteföreningen var den konservativaste i landet. Den höll fast vid sin uniform, och när en ny tid bröt in, bildades 1901 Eskilstuna skyttegille med Jernbergh som drivande kraft. Gillet lade arbetet på bred bas, rekryterade i folkskolorna och i hela bygden samt nådde 1906 över 2,000 aktiva medlemmar — den största föreningen i hela landet. 1926 var tiden kommen att slå ihop gillet och skarpskytteföreningen. Rekryteringen i grannsockarna har på sista åren skett genom nybildning av föreningar, som äro anslutna i Norra Sörmlands livaktiga skyttekrets.

Att det fanns goda skyttar redan på 1800-talet framgår av en kortfattad anteckning i hävderna, att en man vid namn Lindberg två gånger tog 1,000-kronorspriset vid riksskyttetävlingen i Stockholm men sedan nekades att delta vidare. Under det nya seklet var G. A. Eriksson med sina tre förbundsmästerskap och sitt riksmästerskap i Örebro stadens största namn, och från senare år minns man kanske främst Schullströms glansserier vid Mälarpokaltävlingen 1936: 100 med 19 vita i lagtävlingen och 200 med 34 vita i mästerskapet.

Till traditionerna hör att slå vakt om musikkåren, som räknar 25 man. Första söndagen i maj tågar man med flygande fanor och klingande spel genom hela staden, och då brukar ett par tusen personer följa med på marschen ut till skjutbanan. Pampigare skyttepropaganda har ingen stad i Sverige. "Skrammelskjutningen" är en annan tradition, och att den har gamla anor visas av en anteckning från 1800-talet, att skytten Adolf Ström under årens lopp, förutom mycket annat, erövrade 22 fältar. Föreningens ordförande är sedan fem år kapten C. G. Björkenstam.

De första åren

När och hur det egentligen började är väl till viss del fortfarande höljt i dunkel – olika uppgifter finns. Av de gamla skarpskyttarna hävdade gasverkskamreraren Ljungberg att man redan var i gång 1860 samt att det första korpralskapet (huvudsakligen hantverkare och tjänstemän) var organiserat före julen 1860.

Det må nu vara hur som helst med den saken. Eskilstunaskyttets födelse firas från 1861 och det finns idag ingen anledning att försöka att gräva alltför djupt i att få fram en annan bevekelsegrund.

Att "skarpskytteidén" däremot skulle få ett gediget genomslag i Eskilstuna torde nog kunna ses som ett axiom – här fanns ju Carl Gustaf stads gevärsfaktori – detta, de första decenniernas halvt misslyckade företag som efter Callerströms insatser hade blivit ryggraden i Eskilstunaindustrin samt till väl och fromma för många Eskilstunafamiljer. Att Gevärsfaktoriets företeelse skulle ha en avgjord betydelse torde stå helt klart och var säkert också avgörande för att föreningen kom att bli den sista vilken förde skarpskyttefanan.

Från början skulle man komma att leva i symbios med Gevärsfaktoriets. En första provisorisk skjutbana hade anlagts på Djurgården men redan i april 1861 upplåter Gevärsfaktoriets del av en dalgång på kronans mark i Kronskogen till den första riktiga skjutbanan.

Bilden ovan – några år innan det nya seklet, visar skarpskyttekårens befäl i sina stiliga uniformer. Bilden berättar om ordning och reda – om kvalitet, titta bara på bevapningen – fullständig enhetlighet – man har inte tagit vad man haver inför fotograferingen utan samtliga kopplade gevär är 1867 års gevär m/USA. Bilder finns på hela kompaniet med 1867 års gevär tillverkade i USA – att förutsättningarna härför var den intima samverkan med gevärsfaktoriet torde nog stå helt klar och låg definitivt i bådas intressen.

Även långt in på det nya seklet skulle rikets vapensmedja och Eskilstuna Skytteförening leva i harmoni. Sedermera arméöverdirektören Charles Holmgren och kaptenen C.G. Björkenstam skulle komma att under många år och efter varandra, bekläda posten som ESF ordförande.

Skyttet kom att bli en folkrörelse – många minnen från tidiga år har traderats både muntligt och i skrift. Av dåtida organiserade "nöjesaktiviteter" i de små provinsiella städerna fanns inte mycket – i alla fall inte för de djupare folkleden, så därför kom det tidiga skyttet med alla sina aktiviteter – idrott och nöje att omfattas med intresse av hela bygden eller samhället, något som bl. a. visats av Pauline Lundström och Lars Jernberg. Den förstnämnde (född i Eskilstuna 1844) har målande berättat om en lustresa till Norrköping på 1880-talet - "Det var en härlig junimorgon klockan 5, med söndagssol, feststämning, skarpskyttar med gevär, packning, musik, familjer och häpnadsväckande matkorgar samt för övrigt en hel del av Eskilstuna med omnejd, medförande hvad huset förmådde af större barn och matförråd, då det av ett tjugotal vagnar minst bestående, fullpackade tåget helt makligt satte sig i gång mot okända öden."

Jernberg skriver om hur vapenövningarna – doftande av social samvaro och gemyt ofta förlades till Djurgården där övningarna varvades med spel på kätgelbanan samt samvaro i gröngräset med barn och blomma. Ett naturligt "vattenhål" för törstiga skarpskyttar var förstås schweizeriet – bilderna nedan.

Skarpskyttekårens befäl samlade på verandan år 1901. Bilden visar Emil Peters, Hilmer Engström, Ernst Söderbäck, Isac Dahlgren, Klas Andersson, Olof Backlund, Knut Nilsson, Karl Bergman, Knut Möller, C.G. Blomqvist, J. T. Lindgren, Emil Olsson, Albert Lindholm, Aug. Belin och Per Åkerblom.

Skyttets karaktär såsom ett socialt nätverk och kamratförening vilket visas i Pauline Lundströms och Lars Jernbergs finstämda berättelser har nog som författaren ser det haft en direkt motsvarighet i sentida skytteepoker och inte minst under 1950-o. 60-talen.

Ett ofta förekommande inslag var skyttefester och basarer. Bilden visar Flens Skarpskyttebasar i juni 1904.

Att skyttet som sport eller idrott för utövaren var attraherande var nog inte så konstigt, - att kunna skjuta för att försvara "hem och härd," att få visa upp sin skjutskicklighet låg i tiden, skjutskickligheten var respekterad och beundrad. Tävlingarna i sig var förstås höjdpunkten och förstås spännande avkoppling från en många gånger strävsam vardag med möjlighet till resor och utflykter.

I allt det här så fanns också möjligheten till att skaffa sig en god extrainkomst, prisborden var gedigna och penningpriserna stora. Vid de dåtida "statsprisskjutningarna" i mitten på 1860-talet var prissumman 1000 riksdaler för segraren - vilket kan jämföras med att årslönen för en duktig faktoriarbetare ca trettio år senare dvs i mitten på 1890-talet var ungefär 800 kr för ca 3100 timmars årsarbetstid.

In i det nya seklet

Eskilstunaskyttarna skulle tidigt komma att sätta sina spår i prislistorna.

Bilden ovan visar Södermanlands Skytteförbunds segrande lag 1912 om det Kjellgrenska vandringspriset. Som 5:te man från vänster i mellersta raden syns Gustav Adolf Ericksson - skarpskytteföreningens nye storskytt. Gustaf Adolf skulle under många år komma att dominera både som skytt och skytteledare.

ERICSON, Gustav A., Verkmästare.

Eskilstuna skytteförening.

Öbergsgatan 9, Eskilstuna. Född 3 dec. 1883 i Kortfors, Karlskoga församling. Tidigare medlem i Eskilstuna skarpskytteförening sedan 1898. Tillhör skjutklass 4 B. Innehar: H Årtm g, Riks GM, Södermanlands sfb GM, Mästerskytt för Södermanland år 1912, 1917, 1925, 1927. Riksmästerskytt i Örebro 1918, 1:sta pris i huvudskjutning, 1:sta pris i extratävling samt mästerskapstävlingen.

1918 i Örebro, partiell (klass 1, 2, 3 S, 3 G; 1 800 deltagare): *Huvudskjutning*: 1) Gustav Adolf Eriksson, Eskilstuna, 100 p (9). *Fältskjutning*: 1) K. Öhman, Solna, 23. *Mästerskap*: 1) G. A. Eriksson, Eskilstuna, 245. — 2) C. Hugo Johansson, Kungsholms skg, 245; (4. S. V. Svensson, Östra Fågelvik, 200 + 43 = 243). *Förbundslag, stridsskjutning*: 1) Östergötland. *Föreningslag*: Örebro skg.

Jubileumsåret 1961

Eskilstuna Skytteförening var under tidigt 1960-tal en av de större skytteföreningarna i landet med 1385 medlemmar 1960. Varje helg efter att banskottesäsongen startat (av tradition första söndagen i maj) fanns ett digert program för skyttarna att ta del utav. Man sköt lördag som söndag – ofta två till tre bantävlingar varje helg under banskottesäsongen från maj till september eller oktober undantagandes semestern och var det en tävlingsfri helg – ja, då tränade man. Rikstävlingarna på hemmabana – Stockholmstidningen, Fritz Olsson, Göteborgpokalen, Dalbergspokalen o. Riksskölden samlade alltid många deltagare. När så höstrusket närmade sig började förberedelser och träning för vinterns fältskjutningar.

Lördags- och söndagsskjutningarna avslutades ofta i paviljongen med ”gurkgänget” och ”Hassel” i centrum.

Från själva jubileumsåret finns förstås en hel del att berätta och vi kan väl börja med att titta tillbaka på detta jubileum.

Det var alltså en stor och stabil förening som bjöd in till Eskilstuna Skytteförenings 100-års firande. Ett digert arbete skulle komma att tarvas av styrelse och medlemmar och styrelsen var förstås den allra bästa.

”Jubileumsstyrelsen” bestod av:

Direktör Arne Gustafsson ordf.

Direktör C.G Garander vice ordf.

Ing Malte Mårtensson sekr.

Typograf Bengt Hasselkvist vice sekr.

Köpman Holger Hedén

Disponent Mats Bylin

Polisassistent Sven Agnevik skjutbanechef

Fabrikör Nils Söderkvist materielförvaltare

Köpman Anders Rosenberg kassör

Ingressen till firandet var Jubiléumsfältskjutningen den 19 februari på Grönsta och Hugelsta marker omedelbart öster om Eskilstuna.

Ett ypperligt arrangemang vilket samlade 1160 deltagare från när och fjärran – Erik Nordström, Lenna Bruk dagens segerherre sammanfattade – ”det här var utan tvekan den bästa bana jag skjutit en fältskjutning på”.

Banläggarna Arne Kojefors, Bo Malmestål samt Malte Mårtensson fick idel lovord. Vintern 1961 var snöfattig vilket tarvade stora insatser av banläggare samt övriga medlemmar. Författaren (då 16 år) var med och släpade halm och snickrade. Det var ett styvt arbete för att ordna drägliga skjutförhållanden och byggande av lämpliga bakgrunder för målen.

Samling vid en av skjutstationerna. Fr. v. Arne Kojefors (en av banläggarna), Arne Gustafsson, ordf. i Eskilstuna skytteförening och Kurt Johansson, som denna gång hade en mindre lyckad dag.

STOCKHOLMS-TIDNINGEN Måndagen den 20 febr. 1961

Tonvis med halm och tunnland traskivor räddade E-tunaskytte

Av K. A. Larsson

ESKILSTUNA (ST:s utsände) Med otrolig energi, tonvis med halm och ett tunnland ljusa traskivor lyckades eskilstunaskyttarna rädda sin stora fältskjutning och göra föreningens 100-årsjubileum till en fullträff. Ingen av smedstadens egna kom på prislistan av det enkla skället att ingen enda deltog.

Istället skaffade de sig som arrangörer minst lika stor ära som dagens topptrio — Erik Nordström från Länna bruk i norra Uppland, plus två av hem mafolket, Carl-Axel Larsson, Östra Vingåker och Sixten Eriksson, Tunaberg.

Många skyttestäder firar dessa år 100-årsjubileum, men Eskilstuna intar i ett avseende en särställning. Det är nämligen här som mausergeväret kommit till och tack vare skickliga hantverkare med uppfinnargenet C. E. "Mått-Johansson" i spetsen blivit ett precisionsväpn av högsta klass.

Eskilstuna har sin traditionella "revelj" första söndagen i maj, då skyttemusiken, som också nu fyller 100 år, följd av halva staden tågar genom gatorna ut till lasarettet för att ge konsert där tillsammans med sångkören och så småningom avslutar dagen på skjutbanan.

PLANERNA SPRACK

Man hade ställt in sig på att fira jubileet med en snögnistrande fältskjutning, men alla planer sprack då värdet töade bort den ljusa bakgrunden och gjorde en lervälling av liggplatserna.

Man fick göra om praktiskt taget allting och släppa alla tankar på att göra tävlingen militärt fälsmässig. Problemen klarades växelvis med hjälp av vita figurer och ljus bakgrund.

Bästa förhållandena rädde i början innan solen kom fram, men i gengäld var då vinden starkare och det jämnade ut sig skapligt i det stora hela.

Man trodde länge att 33 träff skulle stå sig som toppresultat, men i 17:e patrullen kom en 34:a. Det var den 30-årige verkmästaren Erik Nordström som tog segern. Han var förbundsmästare i Stockholms län i föl i fältskjutning och var tvåa i riksskyttetävlingen med 80 poäng i huvudskjutningen.

KLARAR SIG EN VECKA

Tredje klassen vann fru Lillemor Johansson från Kolsva, som slog sin man med hela 10 träff. Familjen har samma system som herrskapet Lindquist i Linköping att låta skyttelyckan avgöra veckans diskning, så nu klarar sig tydligen fru Lillemor en vecka framåt minst.

Bland detaljerna i arrangemangen vid denna i många avseenden märkliga tävling må nämnas som exempel:

att man lagt upp 2½ ton halm på en station enbart för att gardera sig mot eventuella rikoschetter om det skulle frysa på under natten,

att skyttefruarna serverade buljong och kakor i en rast på den långa patrullvägen mellan fjärde och femte skjutstationerna samt att prisutdelningen klarades på en halvtimme med förbundsordföranden, professor H. von Eckermann, som utdelare av lagprisare och snabbutdelning från fyra olika

board av de individuella priserna i olika klasser.

Lagttävlingen blev ny triumf för Skarp 8, som väl kanske stod som favorit, och intriade förväntningarna till fullo med en jämn trio på 31, 30 och 29 träff.

Resultat:

Klass 5: E. Nordström, Länna bruk 34, 2) C.-A. Larsson, Östra Vingåker, 33, 3) S. Eriksson, Tunaberg, 33, 4) B. Pettersson, Rosersberg, 31, 5) C. Frid, Solna, 31, 6) A. Andersson Enköping 31, 7) I. Johansson Skarp 8, 31, 8) H. Rundgren, Mariefred-Tjärnbo, 31, 9) H. Stenberg, Malmköping-Dunker, 31.

Klass 4: 1) L.-G. Stenberg, Tunaberg, 30, 2) R. Jarevik, Katarina, 29, 3) O. Karlsson, Lidingö, 29, 4) R. Melin, Örsundsbro, 29.

Klass 3: 1) Lillemor Johansson, Kolsva, 27, 2) B. Broberg, Arboga, 26, 3) K.-E. Bäckström, Kilsta, 26.

Klass 2: 1) A. Eriksson, Mälardalen, 25, 2) B. Bertilsson, Haraker, 25, 3) C. Rosenberg, Öja-Västermo, 24.

Veteraner: 1) H. E. Söderberg, Rasbo, 23, 2) A. Lindevall, Kila, 26, 3) V. Eriksson, Tortuna, 25, 4) I. Lindqvist, Öja-Västermo 24.

Lagttävlingen: 8-mannalag: 1) Skarp 8, 90 träff, 2) Tunaberg, 88, 3) Västerås, Skarp 86, 4) Östra Vingåker 83, 5) KA 1 82, 6) Rosersberg 81, 7) Nyköping 81, 8) Frösunda 81, 9) Katarina 80 och 10 Haraker 80.

Femmannalag: Spånga 134, Västerås 132, Frösunda 132, Tunaberg 130, Rosersberg 130, Nyköping 130, Östra Vingåker 129, Haraker 129, Skarp 8 127.

Jubiléumsfältskjutningen var, vilket tidigare sagts ingressen till jubileumsåret. Det egentliga firandet skulle ta plats vid den ordinarie banskyttesäsongens öppnande vilket alltid sker till den traditionsenliga Reveljen, den första söndagen i maj.

Tävlingarna skulle också bli ett riktigt mästartmöte värdigt den anrika föreningens 100-års firande. Till jubileet hade inbjudits våra nordiska vänorter där Jyväskylä representerades av bl.a. Kullervo Leskinen och Pauli Janhonen, skyttar av yppersta världsklass – nedanstående meritförteckning (ett ringa axplock) visar att det inte var några duvungar finnarna ställde upp med! Leskinen kom att bli en av mellankrigstidens bästa finska gevärsskyttar – världsmästare 1930 fritt gevär liggande, 2:a sammanlagt 1931 o. 1935. Vann VM i knästående 50 meter 1931, i stående 1935 samt tog 6 VM i Lag. 1933 seger i nordiska matchen i frigevärets helmatch på 1139 poäng (396 + 385 + 358) vilket då var det högsta resultat som uppnåtts genom tiderna. Janhonen blev världsmästare på fritt gevär i Stockholm 1947, världsmästare 50 meter helmatch samt världsmästare 40 skott stående 50 meter 1949, silvermedaljör vid Olympiska spelen i London 1948. Janhonen skulle också komma att bli världsmästare 1962 på armégevär i Kairo.

Eskilstunas lag skulle inte heller "gå av för hackor". Vi ställde upp med Bengt Hasselkvist, Richard Edling samt Nils-E Karlsson – svenska mästare på armégevär 1958.

Bengt var en "coming" man och som skulle få sitt stora genombrott vid Svenska Mästerskapen på armégevär i Linköping 1963. 1964 blev Bengt svensk mästare i liggande frigevär. Bengt kom också att representera Sverige vid EM i Oslo 1963 samt VM i Wiesbaden 1966 samt blev nordisk mästare med fritt gevär i liggande i början av 1970-talet. Bengt skulle även fortsättningsvis samla på sig Svenska Mästerskap.

Åren kring jubileet så var den stora stjärnan inom sportskyttet i Eskilstuna Rickard Edling. Richard hade redan som 19-åring visat framfötterna internationellt genom sina insatser i EM i Bukarest 1955 där för övrigt också EPK:s Rune Calmegård deltog med ett silver i lag fripistol. Richard kom också att representera Sverige vid VM i Moskva 1958. 1958 satte Richard i landskampen Sverige – Schweiz – USA (där dåvarande världsrekordhållaren Daniel Puckel ingick) svenskt rekord med 386 poäng på 40 skott knästående vid frigevär 300 meter. 1959 svenskt rekord i 40 skott stående 50 meter. Som första skytt honorerades Richard med Eskilstuna-Kurirens guldklocka, för bästa sörmländska idrottsprestation under 1959. Det var ett fint sällskap Richard kom in i – året innan hade ju priset gått till höjdhopparen Richard Dahl för EM-guldet i Stockholm på den nya rekordhöjden 2,12. 1961 i en klubbmatch mot Stockholm Skarp presterade Richard i de 20 skotten stående 181 poäng i halvmatch armégevär: Det var 2 poäng över ryssen Itkis världsrekord från VM i Moskva 1958. Tilläggas kan att Itkis världsrekord var skjutet med på vapnet monterad

bajonett samt öppna riktmedel. Richard fick också senare många fina framgångar och kan väl idag se tillbaka på en skyttekarriär omslutande ett 15-tal SM totalt. Rickard var också en mycket välmeriterad banskytt i nationellt skytte samt även en mycket duktig fältskytt.

Tredje mannen i laget Nils E. Karlsson – var en av de stora nationella banskyttarna – mycket duktig sportskytt – ”kunde skjuta knästående som få” dvs. skjuta knästående med armégevär bättre än vad elitskyttarna i liggande gjorde i sin specialställning - hade Sörmlandsrekordet på 20 skott knästående med armégevär. 5-faldig förbundsmästare.

Stavanger kom med sin ”trotjänare” Kåre Kristiansen i spetsen, Arvid Skjaerpe samt Gunnar Böe. Kristiansen tillhörde den norska eliten med en 9:e plats från VM i Oslo 1952 som främsta merit.

Med det digra program som stod för dörren så började då det egentliga firandet redan på fredagskvällen den 4/5 med supé på Sundbyholms slott för stadens styrande, övriga honoratiores samt gäster – varefter ”hundraårsskjutningarna” inleddes lördagen den 5/5 med huvudskjutningens 3 x 5 skott (164 deltagare).

Söndagen inleddes med Reveljen samt efterföljande mästerskap, där premiärlöjtnanten Arvid Skjaerpe efter en rafflande final blev mästare.

Resultaten från Jubiléumet kan på enklaste sätt sammanfattas i dessa gulnande tidningsurklipp. Här återfinns de flesta av Eskilstunaskyttets stora namn från 50- o. 60-talen – en del skulle också finnas med såsom aktiva i ytterligare något eller några decennier.

Jubileumsskyttets resultat

MASTERSKAP.

1) Arvid Skjärpe, Stavanger, 362 poäng; 2) Nils E. Karlsson, Eskilstuna, 361; 3) Bengt Hasselkvist, d.o, 361; 4) Gunnar Gustafsson, d.o, 359; 5) Richard Edling, d.o, 357; 6) Kullervo Leskinen, Jyväskylä, 354; 7) Bengt Gustafsson, Eskilstuna, 351; 8) Sven Karlborg, d.o, 350; 9) Arne Johansson, d.o, 349; 10) Alfred Åkerlind, d.o, 348; 11) G. Nilsson, d.o, 347; 12) Gunnar Larsson, d.o, 344; 13) Bo Malmestål, d.o, 342; 14) Anders Karlsson, d.o, 336; 15) Bernth Larsson, d.o, 327.

Huvudskjutningen.

Klass I: 1) Elof Mårtensson 149 p.; 2) K. E. Vretström 148; 3) Erland Vallin 146; 4) Gustav Pettersson 146; 5) Leif Jansson 145; 6) Klas Göran Roos 144; 7) Sven Falk 143; 8) Uno Karlsson 143; 9) Björn Gustavsson 143; 10) Axel Carlsson 142; 11) Bengt Rosenqvist 141; 12) Verner Saartock 141; 13) T. Ala-Kokko 141.

Klass II: 1) Lennart Jönsson 147 p.; 2) Rolf Hellström 146; 3) Villner Garplind 146; 4) Georg Ståhl 144; 5) Juhani Kangas 143; 6) Gunnar Blomkvist 143; 7) Ivar Ryrström 143; 8) Sven G. Anders-

son 142; 9) Einar Andersson (Kon.) 141; 10) Einar Andersson 139.

Klass III: 1) Erik Wigholm 141 p.; 2) Allan Burström 135; 3) Evert Olsson 134; 4) Emil Lindström 132; 5) Gösta Kallin 130; 6) Olov Backius 129; 7) G. S. Gustavsson 125; 8) Bengt Jansson 123; 9) Gösta Andersson 121.

Veteraner: 1) Gerhard Larsson 122 p.; 2) Anders Karlsson 120; 3) Edvin Andersson 117; 4) Allan Schollin-Borg 117; 5) Chr. Nilsson 112; 6) Georg Nilsson 111; 7) Henning Nässén 109; 8) Hugo Widell 106; 9) Karl Lagerström 101 p.

Klass IV: 1) Per Bratt 122 p.; 2) Yngve Erben 120; 3) Holger Hasselkvist 119; 4) Rune Nilsson 119; 5) Sten Ferner 118; 6) Börje Lindholm 118; 7) Göte Andersson 117; 8) Björn Andersson 116; 9) Harry Fredriksson 115; 10) Sven E. Larsson 115; 11) Per Björklund 115; 12) Folke Leval 113; 13) Sture Flink 113; 14) Viktor Pettersson 113; 15) Alfred Åkerlind 113.

Klass V: 1) K. Leskinen, Jyväskylä, 141 p.; 2) Bengt Hasselkvist, Eskilstuna, 136; 3) Bengt Gustavsson, d.o, 135; 4) K. Kristiansen, Stavanger, 132; 5) Sven Karlborg, Eskilstuna, 132; 6) Gösta R. Karlsson, d.o, 132; 7) Gunnar Gustavsson, d.o, 131; 8) Rickard Edling, d.o, 130; 9) Lars Larsson, d.o, 130; 10) Nils E. Karlsson, d.o, 130; 11) Harry Wallin, Stenkivsta, 129; 12) Börje Karlborg, Eskilstuna, 128; 13) Göte Nilsson, d.o, 126; 14) Anders Rosenberg, d.o, 126; 15) Sven Agnevik, d.o, 125; 16) T. Kinnunen, Jyväskylä, 125; 17) C. G. Garander, Eskilstuna, 125.

Extratävlingen.

Klass I: 1) Erland Vallin 98 p.; 2) Bertil Stålnert 97; 3) Verner Saartock 96; 4) Klas Göran Roos 96; 5) Alf Svensson 96.

Klass II: 1) Villner Garplind 100 p.; 2) Rolf Hellström 100; 3) Einar Andersson 100.

Klass III: 1) Bengt Jansson 97 p.; 2) Mats Bylin 94; 3) Artur Johansson 93.

Klass IV: 1) Lars Blomstrand 97 p.; 2) K. G. Andersson 97; 3) Yngve Erben 95; 4) Gösta Wiman 94; 5) Sture Flink 92; 6) Alfred Åkerlind 92.

Klass V: 1) Gunnar L. Bøe 99 p.; 2) Lars Larsson 98; 3) K. Leskinen 98; 4) Bengt Hasselkvist 98; 5) Nils E. Karlsson 97.

Veteraner: 1) Arvid Hallefors 94 p.; 2) Ragnar Ljungman 93; 3) Anders Karlsson 92.

Kvalificeringen inleddes med en prima sensation

Inte mindre än 75 skyttar var anmälda till kvalificering för jubileumsmästerskapet. Redan i första skjutlaget uppnåddes verkliga toppöängar. Fjärdeklassaren Göte Andersson klämde till med 185 poäng, ett resultat av hög klass.

I 3:e skjutlaget kom ytterligare två man på 185 poäng och det sköts av Bengt Hasselkvist och Rickard Edling. När alla hade avverkat denna dubbelserie visade det sig att det fordrades 171 poäng för att få fortsätta till andra omgången.

I den andra omgången inträffade en hel del växlingar. Sensationen Göte Andersson ramlade bort helt och hållet. Hasselkvist och Edling höll stillen och stärkte ytterligare sina positioner. Göte Nilsson fick i andra omgången in en verklig fullträff med 97 poäng på denna serie och klättrade därigenom upp till 8:e plats.

De 15 bästa sammanlagt skulle fortsätta på söndag middag och då skjuta 5 skott i knästående och 5 skott i stående med markering efter varje skott.

De 15 skyttarna som gick vidare var: Bengt Hasselkvist, Nils E. Karlsson, Gunnar Gustavsson, Arne Johansson, Skjärpe, Stavanger, Rickard Edling, Bengt Gustavsson, Göte Nilsson, Bernth Larsson, Anders Karlsson, Sven Karlborg, Bo Malmestål, Leskinen, Jyväskylä, Gunnar Larsson och Alfred Åkerlind.

Bilden visar Bengt Hasselkvist (till vänster) samt Kullervo Leskinen efter huvudskjutningen som vanns av den gamle världsmästaren Leskinen.

För den skytteintresserade var det här en fantastisk helg – att få se ”de stora” in action --- spännande att få prova” pystikorvan och Kragen”. Kragen med sin laminerade stock med pistolkolv var ju något annat än gevär m/96. Nu kunde ju inte Kragen matcha precisionen mot pystikorvan eller 96:an med det var ett synnerligen trevligt vapen att skjuta med – trots den lilla ”pluntan” med vatten eller oljeflaskan som måste vara med i händelse av regn eller regnrisk. Jag fick skjuta några serier med Kristiansens Krag – viket var en stor upplevelse för skytteintresserad yngling.

Eskilstunaskyttets genombrottsår

1962 vann föreningen Stockholms-Tidningens riksskyttetävling på hemmabanor. I laget ingick Arne Johansson, Benkt Hasselkvist, Olle Backius, Nils E. Karlsson samt Lasse Larsson. Lasse sköt fullt dvs. 250 poäng.

1963 torde nog kunna betraktas som ”genombrottsåret” i skyttet för Eskilstunas del. Eskilstuna hade ju under lånliga tider setts som ”Sveriges skyttestad” – och nu fick ju det gamla epitet ny näring – så till exempel var ju landslaget på löpande hjort till 3/4 från Eskilstuna.

Med avseende på Svenska Mästerskap så kom 1963 att bli det stora ”breddåret” för Eskilstuna med sammanlagt 14 SM-medaljer av blandade valörer! Obs. endast sportskyttets Svenska Mästerskap – så fler medaljer kan faktiskt finnas om man orkar att leta!

Gevärsskyttarna Bengt Hasselkvist, Richard Edling, Claes-Göran Roos o. Sven Karlborg lade beslag på samtliga titlar (3 st) vid SM på armégevär i Linköping.

Vid frigevärns- o. kordistans SM i Västerås hemfördes 3 titlar o. 2 andra-placeringar (Hasselkvist, Edling o. Roos).

Pistolskyttarna tog ett brons i fripistol – Rune Calmegård – samt ett lagbrons i duell.

Jaktskyttarna Björn Schullström, Håkan Halvardsson o Stig Johansson tog hem 2 silver och 2 brons.

Värt att notera i övrig om "breddåret". SM på armégevär i Linköping gick i regn, blåst och sol. Här gjorde Bengt en storstilad insats och presterade 548 poäng – med lånat vapen, det näst högsta tävlingsresultatet som någonsin noterats med gevär m/96. Bengt tangerade samtidigt svenska rekordet i liggande med 195 poäng – "att poängen blev så bra" sade Olle Backius skrattande några dagar efteråt – "är ju min förtjänst – det var ju min specialtrimmade liggandebössa som Bengt använde" och så var det – författaren lånade också Olles bössa vid några tillfällen och kunde konstatera att det var en bössa som "slog".

Olles fina "liggande bössa" fick ett sorligt slut – Olle var skytteföreningens tävlingssekreterare och en mycket vänsäll person vilken ofta lånade ut sin fina bössa till någon lagkamrat (ofta vid rikstävlingar på hemmabanor). Efter ett dåligt skott av en av de mer namnkunniga skyttarna bjöds på en luftfärd vilket resulterade i avslagen kolvhals, röda kinder och förlägenhet. Bössans vidare öden är författaren obekant.

1963 godkände Skytteriksdagen att CG 63 blev det frivilliga skyttets nya tävlingsvapen och SM 1963 blev ju lite speciellt förstås i och med att det var det sista med vår gamla 96:a. Så 1964 fanns CG 63 tillgängligt för de högre skytteklasserna samt veteraner och när Sven Selberg blev svensk mästare på armégevär 1964 så blev det följaktligen med CG 63.

Gevär m/96 har väl hört till det mest mytomspunna inom det svenska försvaret. Debuten hade skett redan 1897 vid Riksskyttetävlingen i Stockholm och svensk skytterörelse fick också i gevär m/96 det absolut bästa som gick att frambringa – de enda armégevär som kunde matcha 96:an eller rent utav anses vara bättre var pystikorvan, det ryska armégeväret samt det schweiziska dito.

Till höger minne från
Riksskyttetävlingen i Stockholm 1897,
det år då Mausergeväret gjorde sin
debut i tävlingsammanhang.

Den svenska skjutskickligheten har oomtvistat varit legendarisk. Under ofredsåren 39 till 45 ansågs nog på goda grunder att svensk skjutskicklighet i händelse av invasion i Sverige skulle komma att kräva en omfattande tribut av de anfallande (den tyske generallöjtnanten Bamler)!

I början på 1960-talet så började också att tävlas på luftgevär – ett trevligt inslag var "stadsmatcherna" mellan Eskilstuna, Strängnäs, Nyköping, Stockholm o. ett antal andra orter. Luftgevärssporten var ju relativt ny – det första förbundsmästerskapet på luftgevär arrangerades i Nyköping 1964 och föreningen representerades av Bengt Hasselkvist, Richard Edling och Claes-Göran Roos.

1964 blev föreningens duktiga dam Edit Almén svensk mästarinna på luftgevär.

En liten snabbkaraktistik av några Eskilstunaskyttar från 1950 o. 60-talen vilka inte nämnts på föregående sidor

Gunnar Gustafsson (Gammel-Gunnar) också en av de stora – vilken hade kunnat bli riktigt stor inom svenskt sportskytte om han inte hade blivit diskvalificerad av SSF (sköt vid några tillfällen 1160 poäng i 3 x 40 skott) – Gunnar var till yrket skottställare vid GF och ansågs som proffs!!! Gunnar kom också att i Svenska Dagbladets Riksskyttetävling 1968 skjuta fullt dvs 250 poäng. Gunnar var också en av Eskilstunas bästa fältskyttar genom tiderna framför allt under 1950-talet och i övrigt med gedigna meriter inom allt gevärsskytte. Gunnar var också inbjuden till flera av de speciella mästarträffarna vilka anordnades av ammunitionsfabrikerna från början av 1940-talet. Till 1943 års mästarträff hade samtliga Sveriges förbundsmästare inbjudits till "skottlekar" samt mästarprovet – 25 skott liggande. Gunnar kom trea efter legendariske Leo Lööw, Stockholms Skfb. Gunnar kom vidare att vinna otaliga större och mindre mästerskap inom nationellt banskytte.

Nedan saxat ur Svenska Metallverkens bulletin

... Särskilt glädjande var den fullgoda ammunitionen. Håller den vad den lovade vid "Mästarträffen", ja då kan man nog inte komma längre.

Sensationen från Sörmland.

Södermalmsrepresentanten Gunnar Gustafsson började sensationellt med 100 p. i första serien, där inte mindre än fem av skotten satt inom riktpricken, tioettan, som har en diameter av endast 10 cm. Leo Löow hade 98. Fernström, ersättare för "Jumkilaren", 99, gamle mastaren Emrik Karlsson från Kalmar 98, Kristianstads Sven Olsson 97 liksom Nackas skidmästare Harald Hedjersson, vilken tycktes bäst inskjuten av samtliga med 8 riktprickar.

I andra serien hade Gustafsson 98, medan Löow gick upp jamsides med en vacker 100-poängare. Fullt hade här även Göteborgs Ahlén, vilken tyvärr tappat hela fem poäng på inledningsskotten, engl Nyström, riksskyttets sensationsvå hade nu 99, men hade tappat 4 poäng på första serien. Hasse Hedjersson höll sig fortfarande väl uppe med 98 poäng.

Arne Kojefors – duktig organisatör, mycket duktig allroundskytt – ban-o. fält – duktig automatvapenskytt, flerfaldig kretsmästare på automatvapen – duktig sportskytt – sköt över 530 vid några tillfällen med armégevär.

Arne Johansson – under 1960-talet föreningens mest meriterade fältskytt (SM-2:a och SM-3:a i fältskytte) – duktig automatvapenskytt, förbundsmästare bana 1960, förbundsmästare fält 1963. Arne kom också att belägga en hedrande 4:de plats i fältskyttets "blåa band" dvs Stockholms Fältskyttekårs årliga tävling. Eskilstunamästare i fält 1960 o. 1961.

Sven Karlborg (nestor i skyttefamiljen Karlborg) – suverän i alla gevärsskyttets grenar – oslagbar "när det slog" – svensk mästare.

Börje Karlborg – mästare i många sammanhang – bl. a. svensk juniormästare o. svensk juniorrekordhållare 1959 på armégevär 3 x 20 skott med 531 poäng – ett då även i seniorsammanhang ypperligt och internationellt gångbart resultat.

Bertil Karlborg – svensk mästare 60 skott luftgevär.

Wilner Garplind – duktig lågklassare.

Erland Wallin – duktig lågklassare.

Lars Larsson – mycket duktig allroundskytt – fält o. ban. Förbundsmästare fält 1962.

Erik Wigholm – duktig liggandeskytt – duktig fältskytt – förbundsmästare fält 1964.

Anna-Lisa Wigholm – en av föreningens duktiga sportskyttar – jag vill minnas att hon var SM-2:a på luftgevär 1966.

Yngve Hultman – mycket duktig nationell skytt.

Folke Jungstedt – kunde skjuta hur bra som helst.

Per Jansson – tidig ”administratör” för sportskyttet i Eskilstuna och ordförande i Eskilstuna Sportskytteklubb – hängiven skyttet som få.

Arne Lundkvist – mycket duktig fältskytt.

Gösta R. Karlsson – duktig allroundskytt.

Olle Backius - duktig liggandeskytt – tävlingssekreterare på 1960-talet.

Bosse Wiqvist – ”dalkarl” kom in i föreningen i slutet av 60-talet, mycket duktig fältskytt och liggandeskytt – SM-2:a i fält samt ett flertal 2:dra placeringar i Stockholms fältskyttekår. I skrivandets stund nås författaren av resultatbörser i EK (onsdag 27 april) – Bosse – nu tävlandes för Rommehed vinner veteranklassen vid årets Svenska Mästerskap i fält på bättre resultat än seniorsegraren Niklas Grape. – Grattis Bosse. Du är som Ragnar Skanåker - fortfarande oslagbar ”när det slår”. Bosse är en sann skytteentusiast samt en mycket kunnig skytteskribent.

Skytte

ÖVERTORNEÅ: SM-fält
Seniorer: 1) Niklas Grape, Niemisel, 48/21, 27)
Eva Åhlin, Bälgviken, 41/17, 55) Elin Åhlin, do,
37/11, 64) Göran Åhlin, do, 35/12.
Veteraner: 1) Bo Wiqvist, Rommehed, 48/23.

Björn Schullström, Stig Johansson, Håkan Halvardsson – duktiga ban- o. fältskyttar – alla tre var också elitskyttar inom sportskyttets viltmålsdisiplin och det vid den tiden förhärskande skyttet på löpande hjort. Stig och Björn bronsmedaljörer i lag på löpande hjort i Moskva VM 1958 samt Stig och Håkan bronsmedaljörer i lag vid Europamästerskapen i Oslo 1963. Ytterligare meriterande internationella insatser skulle komma i framtiden. Björn Schullström kom också att under ett antal år axla den prestigefyllda posten som vice president inom internationella skytteunionen.

Göte Nilsson – duktig banskytt, alltid tid för att bistå med goda råd.

Birger Martinsson – allroundskytt, mycket duktig luftgevärsskytt under tidigt 60-tal – Eskilstunamästare på luftgevär.

Bernt Engström – duktig liggandeskytt.

Bengt Gustavsson – idogt kämpande genom åren.

Sture Flink – TGOJ:are – duktig ban o. fältskytt. Förbundsmästare i fält 1954.

Nisse "Söder" (Söderkvist) – vilken alltid räckte en hjälpande hand med reparationer av vapen o. montering av dioptrar o. andra riktmedel. Nisse Söder var alltid snäll och hjälpsam mot oss ungdomar – Nisse kunde man alltid fråga, Nisse delade alltid med sig av sina kunskaper.

Arvid Hallefors – skytt och ägare av Eskilstuna Sportmagasin på Drottninggatan 16. Hallefors "team" bestod av Arvid själv, Olle Johansson samt Börje Larsson – här inköptes vapentillbehör – dioptrar, ammunition mm. Arvid själv var duktig skytt både på gevär och pistol – svensk mästare på 6 mm Waltherpistol under 1940-talet (på den tiden en egen tävlingsgren). Olle Johansson var en inte oäven revolverskytt.

Bilden visar Arvid Hallefors som nybliven svensk mästare på 6 mm Waltherpistol 1944: Arvid Segrade på 330 poäng – ett efter dåtida förhållanden samt vapentypen mycket gott resultat

Eric Larsson – skottställningsunderofficer – duktig skytt på alla vapen, speciellt automatvapen. Skjutbanechef under många år.

Henning Nässen – mycket duktig banskytt.

Bernth Larsson – 100-Lasse – hängiven skytt på samtliga vapen – ungdomsledare under många år.

Göte Andersson – ungdomsledare vilken alltid ställde upp på oss ungdomar.

Anders Rosenberg – gammal skottställare o. duktig banskytt.

Gottfrid Lundborg – skottställare – mycket duktig automatvapenskytt.

Gösta Huselius – mycket duktig banskytt.

Lars Schullström – duktig ban- och fältskytt. Duktig hjortskytt – tidigare grenledare för viltmålsektionen.

Mats Bylin – duktig skytt och skytteadministratör.

Olle Möller – faktorist – mycket duktig skytt – tog fram bössan någon gång och då var han oslagbar.

Ragnar Nyberg – mycket duktig veteran. Kom på sin röda Fram (moped) med "vindstrut" och motorhuva. Kompositör – komponerade en marsch för ESF.

C-G Garander – duktig banskytt, företagsledare – direktör för Gevärsfaktoriet – skapade skyttgeväret "CG74".

Ingemar Antemark – mångårig ordförande i skyttegruppen Pricken.

Jan-Erik Nyzell – förutom svensk mästare på pistol duktig automatvapenskytt – bl.a. förbundsmästare kpist.

SO Olsson – föreningens mångåriga "suverän och mästare" på kpist.

Manfred Jagerholm – duktig liggandeskytt.

Åke Larsson – en av de "gamla" stora.

Anders Karlsson – AK kallad, skottställare – legendarisk skytt – representerade ESF i många mästerskap.

Birger Gustafsson – skottställare och bror till Gunnar – Birger var en suverän skyttetalang – kunde på träning skjuta ypperligt – men blev inte de stora mästerskapens man då nerverna ofta svek.

Axel Ekfeldt – suverän skytt på samtliga vapen – militär världsmästare på gevär.

Sven Agnevik – mångårig skjutbanechef, hängiven gevärs- och pistolskytt.

Allan Schollin-Borg – elitskytt – företagsledare – organisatör.

Georg Ståhl – tog sista inteckningen i Munktellskannan innan den överlämnades till Eskilstuna Muséer.

Alfred Åkerlind, Per Björklund, Harry Fredriksson, Gösta Wiman, Allan Burström, Rune Nilsson, Per Bratt, Gerhard Larsson, Gunnar Jedborg, Erik Jansson, Eino Vanhainen, Ottar Lundh, Sven Larsson, Sigfrid Hellberg, Stig Hellberg, Bengt Jansson, Eiler Österholm, Evert Olsson, K.G Pettersson, Rudolf Pettersson, Sten

Ferner, Per Björklund, Helge Ottosson, Bo Malmestål, Ragnar Ljungman, Sture Gustafsson, Vitalis Jansson, Ragnar Nyberg, Gunnar S. Gustafsson, I. Norlin, Einar Svedebäck, X:et Eriksson, Roland Petterson, Bo Ståhl, Birger Gustfsson II är andra skyttar inte att förglömma.

Legendariska sörmländska skytteledare vilka på 1950- och 60-talen ofta sågs i Eskilstuna var Percy Tham från Nyköping och Harry von Eckermann, Sparreholm.

Av administrativa krafter i nyare tid - 1980-talet och till idag skall givetvis nämnas Leif Jilsmo – mångårig ordförande och kassör – Leif har betytt oerhört mycket för ESF.

Hans Sollenberg – medlem i skyttegruppen 04:an är lantbrukare (Hugelsta Gård) och över vars marker vi tar oss till Eskilstuna Skyttecentrum. Hans har med sin traktor gjort det möjligt för oss att framför allt vintertid kunna åka på drägliga vägar.

Ett urval tävlingar

Tävlingssäsongen var intensiv – här listade ett urval

Svenska Metallverkens vandringspris

Långdistanspokalen

Ripsa-Råbys hederspris

Syntempokalen

Dahlbergspokalen

Fabrikör Emil Olssons minne

EK-skyttet på hemmabanor

Munktellskannan

Direktör B.H. Lundborgs vandringspris

Stockholmstidningens riksskytte

Rikssköden

Göteborgspokalen

Engers vandringspriset

Förbunds- och Kretsmästerskap

Rikspropagandan

Uno Broms vandringspris

Stadsmatcherna på luftgevär

Eskilstunamästerskapet på luftgevär

Grupptävlingarna

Nils E. Karlssons vandringspris

Jubileumspriset

Pokaltävlingen

August Belins minnespris

Ståendetävlingen

1950-o. 1960-talets skytte

1950-o. 1960-talets skytte – det skyttet vilket författaren upplevt var ju ett annat skytte än det som möter dagens utövare – de flesta cyklade eller åkte moped till banan med gevären – ett eller flera – på ryggen. Proceduren när man kom upp till banan var att man "lastade av sig" – ställde gevär och ammunitionsväska mot insidan av staketet på skjutvallen – hämtade skjutmattan i "draghuset" och lade ut den på skjutplatsen, satte sig på cykeln eller mopeden och åkte ner till 300 meters blindingen och satte upp tavlan – även om man var ensam på skjutbanan. Inget tillgrepp av vapen och/eller ammunition någonsin vad författaren vet.

Tidigare har nämnts hur man tävlade hela helger. En tävling med start i tidig lördagsmorgon och fortsättning men en annan tävling på eftermiddagen tarvade förstås att lunch skulle intagas – åt man inte på skjutbanan så satte man sig på cykeln och trampade hem – bössa, skytteväska o. skyttejacka lämnades ofta i draghuset med uppmaning åt någon kamrat att hålla ett öga på prylarna.

Det mest remarkabla minnet från 1950-talets mitt när författaren regelbundet började att ägna sig åt det organiserade skyttet var förstås avsaknaden av hörselskydd. Den typ av hörselskydd som användes var att stoppa in en patronhylsa i hörselgången från 9 mm parabellum eller att från draghuset ta några flanellappar – tugga på – samt trycka in – så det är ju inte så mycket att undra över att man i mogen ålder bara "hör vad man vill."

Trots arméns konservatism så skulle ringkornet slå igenom med full kraft i nationellt banskytte i början av 1960-talet och bland fältskyttarna diskuterades huruvida ringkornet skulle kunna vara användbart även där. Många fältskyttespecialister var synnerligen tveksamma – men med litet experimenterande så visade det sig att ringkornet var klart överlägset även på fältskyttestigen. Med kombinationen ringkorn/diopter skulle resultaten snabbt skjuta i höjden i det nationella skyttet – dioptern hade ju varit godkänd sedan slutet av 1940-talet. I Svenska Dagbladets Riksskyttetävling 1968 noterades hela 58 st 250-poängare, två som sköt fullt detta år var Bengt Hasselkvist samt Gunnar Gustafsson - endast 9 skyttar sköt med stolpkorn. Visst tarvades mycket för att i ställningarna, särskilt "stå" kunna skjuta lika tryggt och säkert som med öppna riktmedel eller diopter och stolpkorn – författaren vet, då han inför militära VM i Buenos Aires 1962 sköt åtskilliga tusen skott med öppna riktmedel.

Arméns prickskytteammunition från åren 1956 och 1958 svarade gott mot tidens krav även mot internationella tavlan – så att vara hemvärnsman eller FBU:are var ett utmärkt sätt för att kunna hålla ammunitionskostnaderna nere. Normas Silvertorped var annars den patron som användes av de flesta skyttarna, oftast en mycket välskjutande patron. En ypperlig patron var Normas Silvermatch, vilken lancerades någon gång före 1965 – projektilen hade lång cylindrisk styryta vilket förstås var bra för optimal precision men som kunde leda till katastrof om man på

nytt ville öppna mekanismen - i patronlägen med litet eller negativt "fritt flyg" kunde projektilen fastna i kulläget och så hade man hela krutladdningen i systemet.

Skytte hade ju sin storhetstid på 1950- o. 1960-talet. Ett över hela Sverige välkänt skytteevenemang var de årliga korporationsskjutningarna (där man tävlade mellan olika industrier eller företag). Varje företag med självaktning såg till att man hade ett lag att ställa upp med – vilket förstås innebar att skjutbanan på vårkvällarna var full av träningsvilliga korpskyttar. En ivrig tillskyndare och popularisator för korpskjutningarna var fanjunkare Eric Larsson. Granlunds, Folket, Öbergs, Konsum, TGOJ, Gevärsfaktoriet, Haakonbolaget, Tullen, Polisen, Posten, Stenmans, Ancorverken – är exempel på företag med ivrigt deltagande år efter år. Gevärsfaktoriet ansågs alltid för att var en svår motståndare – och undra på det med alla duktiga skottställare o. andra intresserade anställda – bröderna Gunnar o. Birger Gustafsson, Gottfrid Lundborg, skottställningsunderofficeren fanjunkare Erik Larsson, Anders Karlsson (AK). Gösta Wahlström, Malte Mårtensson, Erik Wigholm m. fl.

Korpen var prestigefyllt – inte minst för "bösskrökarna" från faktoriet. Skottställningsavdelningen förfogade ju över en hel del resurser vad gällde vapen och ammunition varför skottställarna ofta laborerade med egna laddningar, kulor och patronhylsor. Ett år tänkte man att få till det där "lilla extra" – man förfogade över ett gott parti kulor från Norma varför man drog isär statens patroner, bytte till Normas kulor och krut samt laddade om i statens patronhylsor – "men sa Birger, vi tänkte att vi lägger på några extra krutkorn också." – Söndagen kom med ett strålande väder – Birger som bodde 400 meter upp efter järnvägen skulle skjuta i ett senare skjutlag och kom upp på banan när första skjutlaget hade börjat på sina provskott. – "Alla faktoriets skyttar bommade – man sköt över eller i översta tavelkanten – då va en jäkla rekyl skrek AK till mig – några av faktoriskyttarna fick iväg ytterligare något skott – sen var det stopp. AK kunde inte ladda om – patronutdragaren hade gått till väders, slutstycket gick inte att få upp – jag tog med mig AK hem samt ner på vebacken och upp med kolven på huggkubben och så fick vi slå upp slutstycket mä stora yxa. Fanjunkarn blev synnerligen upprörd när det stod klart att vi tagit fel krut, - i stället för Normakrutet hade vi laddat med Åkers sprängskjutningskrut" – allt enligt min gode vän Birger.

Gevärsfaktoriet skyttar kom också att under några år få epitetet 110-poängsskyttarna.- "En GF-skytt, sa man – nöjer sig inte med att skjuta 100 poäng av 100 möjliga utan har minst fem eller sex poäng till" och hur det talsättet har kommit till, - ja, det är en annan historia.

20 meter från den såkallade "åttkanten" (på bilden ovan) i uppförsbacken till Odlarbanan fanns en tät vegetation av unga granar, här på bilden till höger och bakom, – inför en del krävande tävlingar fanns en skytt som försvann in i det gröna med cykel, bössa och övrig utrustning. Efter 10 till 15 minuter kom ytterligare en och försvann in – jag smög försiktigt runt vid ett tillfälle och fick se hur man tog ett par små "huttar" – bara ett par – det var förstås en form av dopning i den nervsport som just skyttet var och är. Att ta sig en "hutt" var nog inte direkt ovanligt under äldre tider och förekom in på 1960-talet – dock aldrig praktiserat - vad författaren vet – av elitskyttarna.

Från den gamla skjutbanan i Kronskogen så hade "åttkanten" bevarats genom att den i slutet av 1920-talet flyttats över till Odlarbanan. Så här i efterhand torde det väl stå klart att den borde ha flyttats upp till den nya banan i Hugelsta istället för att skatta åt förgängelsen.

I början av 1970-talet försvann den fantastiska och trivsamma skjutbanan i Odlaren och anledningen var förstås utbyggnaden av Lasarettet. Odlarbanan var en av Sveriges absolut bästa skjutbanor med skjutvallarna ordnade så att skjutning kunde genomföras samtidigt på alla skjutavstånd samt att möjlighet fanns att även skjuta på 400- och 600 meter.

Diskussionen om flyttning av skjutbanan hade förts från medlet av 1960-talet. Djursta var en plats vilken tidigt diskuterades. Så småningom tillkom Hugelsta. Här fanns ju redan statliga FFV:s industriskjutfält – var det fortfarande tanken om symbios skyttar och "bösskrökare" emellan eller var det att koncentrera bullret till ett ställe?

Från mitten av 1960-talet och in mot det nya seklet

Så småningom skulle nya namn komma till – i Lars-Erik Enqvist från Åtvidaberg begåvades föreningen med en synnerligen skicklig liggandeskytt vilken skulle komma att bli både svensk och nordisk mästare i sin specialgren. I den då relativt nya sporthallen fanns en 25-meters bana för gevärs-, pistol- och bågskytte där författaren och Lars-Erik tillbringade många timmar och ett antal tusen skott – träningen skedde på reducerad 50-meters tavla. Lars-Erik har genom åren varit ordförande under olika perioder samt är fortfarande synnerligen aktiv organisatoriskt. På damsidan skulle mycket komma att hända - Lars-Eriks fru Anita skulle bli en elitskytt av rang, dvs. en svensk Margret Thompson – synnerligen internationellt meriterad, vilken inte aktade rov för att åtskilliga gånger göra herrarna äran stridig – korad till årets skytt på 1970-talet. Lars-Eriks och Anitas dotter Marie skulle också, in mot det nya seklet, visa sig vara elitskytt av rang med gedigna internationella meriter med bl. a världsrekord på 60 skott liggande på 300 meter – årets skytt 2003. Om Anita och Marie kan också nämnas att båda blev svenska mästare i herrklassen seniorer i var sin gren. Marie ensam skulle förutom ett antal EM och NM komma att erövra nästan 60 st svenska mästerskap.

Sture Gustafssons döttrar Christina och Margareta skulle komma att bli elitskyttar av stora mått med bl. a. VM-medaljer samt tillsammans hemföra ett otal Svenska Mästerskap. Christina och Margareta Gustafsson skulle under ett antal år vara själva synonymen för Eskilstuna i skyttesammanhang.

Efterskrift

Så återstår inte så mycket mer att skriva. Titeln --- några skytteminnen, har blivit i uppsatsen just några skytteminnen. Författaren hade nog tänkt sig något väsentligt fylligare och uttömmande men härtill räcker inte tiden. När ESF nu fyller 150-år så är ju födelsen det samtida nationella skyttet och i tiden – skarpskyttet. Författaren har relaterat något litet om det nationella skyttet. Sportskyttet vilken är den gren som från mitten av 1960-talet kanske har varit förhärskande har fått lämna referenser till jämförelser skyttar emellan. Det hade förstås varit trevligt om något mer kunnat skrivas om det nationella ban-och fältskyttet vilket under ESF första 100 år var den helt dominerande verksamheten och väl egentligen är föreningens signum.

Bilden från sommaren 1961 visar författaren tränandes knästående med den dåtida skytteutrustningen på Kungl. Livregementets grenadjärers skjutbana i Örebro.

Till sist återstår för denna gång endast att göra som prästen, att avsluta med en bön och det är att skyttesporten framgent i fredlig tävlan kvinnor och män samt nationer emellan åter skall gå 1950-och 60-talens storhetstid till mötes.

TACK och Grattis till de 150-åren!!!